

החליל פרק חמישי סוכה

נא.

עין משפט נר מצוה

א א ב מיי פ"ג מהל' כלי
המקדש הלכה ג סמג
עין קטט:
ג א מיי שם פ"ג מהל'
איסורי ביאה ה' ג:
ד ה מיי פ"ח מהלכות
לולב הלכה יג:
ו ה מיי פ"ג מהלכות כלי
המקדש ה' ג סמג עין
קט:
ז ו מיי פ"ח מהלכות לולב
הלכה יג:
ח ז מיי פ"ח מהלכות כלי
המקדש הלכה ו:
ט ח מיי פ"ח מהלכות
לולב הלכה יד:

רבינו חננאל

חננאל הוא, דתנן בערכין
פרק שני עבדי כהנים
ויי דברי ר' מאיר, ור'
הוסיף אמר שמפחת בית
האגריים כו', ר' חנניה בן
אנטיגוס אמר לויים, מאי
לאו בהא פליגי דמאן
דאמר עבדים היו, פי'
אלו המכרים באבוב, קסבר
עיקר שירה בפה, והלויים
הם משוררים, פי' ואלו
המכרים באבוב אף על
פי שהן עבדים הותרו
שהיו אין הסמיכה עליהן,
ומאן דאמר לויים היו,
קסבר עיקר שירה בכלי
לפיכך לויים היו, ותסברא
דבהבכי פליגי, אי הכי ר'
יוסי דקתני כשחין היו
מאי קאמר ג'ניא: קא
סברו כו', כמו שהווא
מפורש בערכין פרק שני.
ור' ירמיה אמר מחלוקת
בשיר של בית השואבה,
אבל בשיר של קרבן
דברי הכל עבודה היא
ודחיא שבת. מיתבי חליל
של בית השואבה דוחה
שבת דברי ר' יוסי בר'
יהודה, ותכנסו אומרים
אפילו יום טוב אינו דוחה,
תיובתא דרב יוסף תיובתא.
בחליל של בית השואבה,
אבל בשיר של קרבן
דמיקרא כתיב ג'ני שירה צפה
להשמיע קול אחד להלל להודות לה'
ולצתת הכי כתיב ג'ני השיר וצהלל
לה' שמע מיניה לעיקר שירה צפה
וכלי השיר לצסומי קלא:
מבבא'מכנסיה'בסומוהי'גינה'.
תימה דלא חשיב נמי
(ט) כמות שגם היא הימה של שש:
שעריה'ה' ה'היים עומדין בבשי'
שיר. לשמחת צית
השואבה אצל דוכן לשיר דקרנן אצל
המוצא היה כן פירש צקונט' וצמס'
גדות (פ"ג מ"ו) תנן ומיימי לה צפיק
דיומא (דף ע"ו). ראצ"י אומר מעלה
הימה שם גבוהה אמה ודוכן נתון
עליה אותה מעלה הימה צין עורת
ישראל לעזרת כהנים:
קרא

כתנאי עבדי כהנים היו. משנה היא פרק שני דערכין (דף י.)
ותימה דהכא נסקינן דכ"ע עיקר שירה צפה והתם
קמני רישא דחליל מכה צשמונה ימי החג ואי אפשר צלל שבת וי"ל
דהא מפרש טעם משום דאין צמות במקדש וצירושלמי פריך ומשני
רישא רבי יוסי זכר' יהודה היא:

מעריין מרובין. ראוהו עומד על
הדוכן עם הלויים אין
כריך לצדוק אחריו לא להשיאו מיוחסת
וליתן לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא
שמפני דבר זה לא הרגילו עבדים
לעמוד שם כך פירש צקונטרס משמע
שרושה לומר דפליגי בהכי דמר סבר
אין להעמיד עבדים לדוכן דחיישינן
שמא יעלוס ליוחסין ולמעשר ומר סבר
לא חיישינן למעשר אצל חיישינן
ליוחסין ומר סבר אף ליוחסין לא
חיישינן ואין לשון משמע כך דקאמר
והכא צהא קא מופלגי מר סבר הכי
הוה מעשה ומ"ס הכי הוה מעשה
משמע שהמעשר (פי' אין תלוי בהעלאה
אלא העלאה תלויה במעשר) דמר סבר
הכי הוה מעשה שהלויים היו צקיאס
צכלי שיר ומר סבר עבדים היו
צקיאס יותר מן הכל והעמידום ומיהו
פרק שני דערכין (דף יא. ושם) משמע
כפירש הקונטרס דגרסו והכא צמעלין
מדוכן למעשרות וליוחסין קמיפלגי
ומיהו גס לפי מה שפירשתי שם
יש לישב:

למחצצרים ולמשוררים. והכא
לא כתיבי כלים
וחלוצרות לא כלי שיר וינהו שם
לתקיעות התמידין והמספין כך פירש
צקונ' ומימי' קרא גופייה כחצו צכלי שיר
דקרא הכי כתיב צדצדי הימים (צ' ה')
ג'ני שלמה כחצו למחצצרים ולמשוררים
להשמיע קול אחד להלל ולהודות לה'
וכהרים קול חלוצרות וצמלמלים
וצכלי השיר וצהלל לה' כי טוב כי לעולם
סמדר וי"ל דדייק מדחלקס לז' הילוליס
דמעיקרא כתיב ג'ני שירה צפה
להשמיע קול אחד להלל להודות לה'
ולצתת הכי כתיב ג'ני השיר וצהלל
לה' שמע מיניה לעיקר שירה צפה
וכלי השיר לצסומי קלא:

מבבא'מכנסיה'בסומוהי'גינה'.
תימה דלא חשיב נמי
(ט) כמות שגם היא הימה של שש:
שעריה'ה' ה'היים עומדין בבשי'
שיר. לשמחת צית
השואבה אצל דוכן לשיר דקרנן אצל
המוצא היה כן פירש צקונט' וצמס'
גדות (פ"ג מ"ו) תנן ומיימי לה צפיק
דיומא (דף ע"ו). ראצ"י אומר מעלה
הימה שם גבוהה אמה ודוכן נתון
עליה אותה מעלה הימה צין עורת
ישראל לעזרת כהנים:
קרא

עבדי כהנים היו. [משנה]
צמוסת ערכין היא על אוחזי כלי שיר צשעת שיר של קרבן קיימינן:
משפחה בית הפגרים ומשפחה בית
ומאמאום היו. זה שם מקומם: **ומשיאין לכהונה.** ישראל מיוחסין היו
שנשיהם אלמנות וצנותם ראויות
לינישא לכהנים: **לויים היו.** אצל
ישראלים פסולין לכך: **מעלין מדוכן.**
הראוהו עומד על הדוכן עם הלויים א"ל
לצדוק אחריו לא להשיאו מיוחסת ולא
לתת לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא
שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד שם
כי אם לויים כדי שלא יעשו בהם צני
לצדוק אחריו לא להשיאו מיוחסת ולא
לתת לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא
שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד
שם עבדים: **אצל לא למעשרות.** שלא
נזהרו מלהעמיד שם ישראל: **ומאן**
דאמר עבדים היו. קסבר אין סומכין
על הדוכן מלצדוק אחריו להעלותן
ליוחסין הלכך לא נזהרו על כך: **ור'**
ירמיה אמר כו'. לעיל ג' קאי אפלוגתא
דרבי יוסי צרבי יהודה ורבנן ופליגי
דלרבי יוסף: הכי גרסינן דרבי יוסי
סבר שמה יסירה נמי דוחה שבת.
האילו ושמחת מצוה היא וצחליל אין
איסור מלאכה אלא צבות צעלמא:

סוכתא דרב יוסף. דלמר מודה ר'
יוסי צשיר של שואבה ללא ידחה:
אצל צשיר של קרבן דוחה כו'. האי
לשון קושיא וצעיל הוא כלומר חזינן
הכא דצשל שואבה פליגי ואיכא למידק
הא צשל קרבן מודו רבנן דחיי: **נימא**
סווי סוכתא דרב יוסף. נמי צזה
דלמר לעיל צשל קרבן פליגי והכא
דייקינן דמודו רבנן ציה והיא סוכתא
צמרתה צשל שואבה הוי מיוצמיה
מדרבי יוסי וצשל קרבן הוי מיוצמיה
מדרבנן: **והוא הדין לקרבן.** ומלרבנן
לא תוצמיה: **והא קמני מפסינן והוה**
חליל כו'. ל"ג והא עלה קמני אלא
והא קמני: **אלא לאו רבנן היא.**
דשמעינן להו צדשואבה דלא דמי
וקמני זהו למעוטי דקרנן אלמא צשל
קרנן מודו: **החל שיר ה' וחלוצרות**
ועל ידי כלי דוד. אלמא כלי דוד שיר
ה' קרי ליה: **למחצצרים ולמשוררים.**
והכא לא כתיב כלים וחלוצרות לאו
כלי שיר וינהו שחן לתקיעות התמידין
והמסופין: **מרתצ'ל' יורדין לעזרת**
נשים. כהנים ולויים יורדין מעזרת
ישראל שהיא גבוהה לעזרת נשים
שלמטה הימה צשיפוע ההר: **ומפקינן**
שם סיקון גדול. מפרש צגמרא ג'ע"ג:
וארצנה פסלים של זהב צראשיהן.
צראש כל מצוה ומנוחה: **ילדים.**
צחורים וצדידיהם כדי שמו ועוליס כל
אחד צסולמו: **מבבא'מכנסיה'בסומוהי'גינה'.**
ומהמיינין היו מפקיעין. ממכנסי
צגדי השדר שהיו משל צבור ומאצנטיהם
הישנים מפקיעין קורעינן לעשות
פמילות: **שלא היסה מחירה מאור צית**
השואבה. לפי שהמנורות צבוהין
חמשים אמה (ו) והר הצית צבוה
והאורה וצרתה צכל העיר וצותל
מנרתי שהוה לסוף עזרת נשים היה
נמוך כדלמרינן צסדר יומא (דף ע"ו).
והמנורות עולינן למעלה הימנה:
צאצוקות

גליון הש"ס
נמרא לימא ההוי
תיובתא דר"י בתרתי.
קעון זה לעיל דף ד ע"ג
תשי"ג:
מוסף רש"י
עבדי כהנים היו. אומס
המכס מחליל (ערכין)
שהיו משיאין
לכהונה. כהנים היו
ושאין ננמינן שיסאלס
מיוחסין היו (שם). מבבא'מכנסיה'
מכנסי כהנים. ממכנסי
כהנים הללוים (שם)
מפקיעין. עולין
קריעה וצמא (בב). צשמת
ועשין פמילות צשמת
צית צשואבה שאינן צצורה
נשים (שבח כ"א).

הוא כתיב ויאמר חזקיהו הכי קאמר החל שיר
ה' בפה על ידי כלי דוד מלך ישראל לבסומו קלא ואידך נמי הא כתיב ויהי
כאחד למחצצרים ולמשוררים הכי קאמר משוררים דומיא דמחצצרים מה
מחצצרים בכלי אף משוררים בכלי: **מרתני' (ב)** מי שלא ראה שמחת בית
השואבה לא ראה שמחה מימיו ובמוצאי יום טוב הראשון של חג ירדו
לעזרת נשים ומתקנין שם תיקון גדול מנורות של זהב היו שם וארבעה
ספלים של זהב בראשיהם וארבעה סולמות לכל אחד ואחד וארבעה ילדים
מפירחי כהונה ובידיהם כדים של מאה ועשרים לוג שהן מטילין לכל ספל
וספל מבלאי מכנסי כהנים ומהמייניהן מהן היו מפקיעין ובהן היו מדליקין
ולא היה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה חסידים ואנשי מעשה היו מוקדין בפניהם
באבוקות

(א) [ג'ל דתנן, (ב) ערכין
י. א. (ג) שם י"א, (ד) ענינה
כו. (עליל כ: וסם נטמן,
(ה) שם ערכין ע"ש,
(ו) שבת כה. א. יומא
כה, (ז) נקמן צב:
(ח) נכ"פ: שהמעשה,
נמעשה, (ט) ג'ע"ג דלא
הקשו גס ממלגת עינין
צמו"ט שעתה דבר זה
צמיהה,

תורה אור השלם

1. ויאמר חזקיהו
להעלות העולה החל
ובעת החל העולה החל
שיר ה' והחצוצרות ועל
ידי כלי דוד מלך
ישראל:
דברי הימים ב ה כו
2. ויהי כאשר למחצצרים
ולמשוררים להשמיע
קול אחד להלל ולהודות
לה' ובהרים קול
בחצוצרות ובמצלתים
ובכלי השיר ובהלל לה'
כי טוב כי לעולם חסדו
והתבט מלא עין בית ה'
דברי הימים ב ה יג

הגהות הב"ח

(א) במשנה אמרו כל מי
שלא ראה שמחת וכו' כדים
של שמן של מאה:

גליון הש"ס

נמרא לימא ההוי
תיובתא דר"י בתרתי.
קעון זה לעיל דף ד ע"ג
תשי"ג:

מוסף רש"י

עבדי כהנים היו. אומס
המכס מחליל (ערכין)
שהיו משיאין
לכהונה. כהנים היו
ושאין ננמינן שיסאלס
מיוחסין היו (שם). מבבא'מכנסיה'
מכנסי כהנים. ממכנסי
כהנים הללוים (שם)
מפקיעין. עולין
קריעה וצמא (בב). צשמת
ועשין פמילות צשמת
צית צשואבה שאינן צצורה
נשים (שבח כ"א).

(א) חקר כהן ג'ל אדך נמי
הא כתיב ויאמר חזקיהו וכו'
הכי קאמר וכו'.